

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gld., za pol leta 6 gld. 50 kr., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljajo tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 283.

V Ljubljani, v petek 11. decembra 1885.

Letnik XIII.

Deželni zbor kranjski.

(V. seja, 11. decembra.)

Ko se je prečital in potrdil zapisnik zadnje seje, ter se razdelile došle peticije, naznanil je g. deželni glavar, da je dal g. Pfeiferju za današnje sejo odpust, in da je g. Murnik zbolel in se se ne more vdeleževati. Dalje je naznanil, da je deželni odbor vlado prosil poskrbeti za to, da bi se dosedanje deželne priklade smeje pobirati tudi v prihodnjem letu, ker ni pričakovati, da bi bila dotična deželna postava do novega leta sklenjena in potrjena. Deželna vlada je na to odgovorila, da naj deželni odbor prevdarja, bi li ne bilo dobro skleniti postavo, ki bi dovoljevala tako začasno pobiranje deželnih priklad. Reč se izroči finančnemu odseku v prevdarek in poročanje.

Predlog o združenju Tivoljskega gradu z Ljubljano se je izročil upravnemu odseku, potem pa so se za zidanje šol dovolile sledeče podpore: 1. Čerknici 300 gld., 2. Dobrovi 300 gld., 3. Hohenegu v Kočevju 200 gld., 4. za Trpčane in Kutezevo 100 gld., 5. Streklevec v Črnomeljskem okraji 500 gld., 6. Griblje v Črnomeljskem okraji 500 gld., 7. Veliki Gaber v Litjskem okraji 400 gld., 8. Božakovo v Črnomeljskem okraji 400 gld., 9. Stari trg v Črnomeljskem okraji 400 gld., 10. Dobernile v Trebenjskem okraji 400 gld., 11. Spodnji Logatec v Logaškem okraji 300 gld., 12. Terzin v Kamniškem okraji 300 gld., 13. Jesenice pri Radovljici 300 gld., 14. Sv. Ana pri Tržiči 300 gld., 15. Petrovas v Črnomeljskem okraji 200 gld., 16. Smlednik v Kranjskem okraji 200 gld., 17. Črni Vrh v Idrijskem okraji 200 gld., 18. Doblje v Črnomeljskem okraji 200 gld., 19. Kropa v Radovljskem okraji 200 gld., 20. Zgornje Pirniče v Ljubljanskem okraji 100 gld., 21. Prežganje v Ljubljanskem okraji 100 gld., 22. Dolnji Zemon v Ilir. Bistriškem okraji 100 gld. Skupaj 6000 gld.

Vladni zastopnik g. Hočev var je po predlogu deželnega šol. sveta priporočal tudi podporo šole v Bojancih, pa poročevalec dr. Vošnjak je ugovarjal, da je vendar nemogoče za vsakih 20 otrok napravljati novo šolo; za letos se toraj ne dovoli nobena podpora. Tudi prošnja občine Tržišče se odbije, ker je dobila podporo 500 gld. za l. 1885, pa te podpore še do danes ni vzela iz deželne blagajnice. Tudi nekatere druge občine še niso vzele podpor, namreč: Dragatuš, Petrovas. Sinji Vrh, Slavina, Bojanci, Hrušica, Adlešiče in Št. Peter.

Potem se potrdi računski sklep normalnošolskega zaklada. Vseh dohodkov s pričetnim odstavkom vred je bilo 212.074 gld. 60 kr., stroškov pa 210.631 gld. 82 kr., in je končno ostalo v gotovini 1442 gld. 78 kr.

Pomočnemu učitelju Francetu Schönbrunnu se dovoli, da se mu bode v slučaju upokojenja pokojnina odmerila na podlagi aktivitetne plače 400 gld. — Učiteljski vdovi Barbari Stamear se dovoli letna miloščina 50 gld. za tri leta pričenši s 1. jan. 1886. — Peticijski bivšega učitelja Janeza Lenarčiča za dovoljenje miloščine se odbije.

Dalje se potrdi proračun prisilne delavnice za l. 1886; skupna potreba znaša 61831 gld., z 10.000 gld., ki so se za razširjanje dovolili, pa 71831 gld., zaklada pa je 60436 gld., toraj bode primanjkovalo 11395 gld., ki se bodo morali plačati iz deželnega zaklada.

Poročilo deželnega odbora o raznoterih zadevah in sicer § 2, § 8 št. 18 in št. 19 pa 25 do 30, § 11 št. 2, 4, 5, 6 in 7 pa št. 11 in 12 se jemlje na znanje; pri poročilu o Blejskem zdravilišču je bil sprejet sledeči predlog barona Schwegelnja:

Deželnemu odboru se naroča v porazumljenji z deželno vlado na to delati, da se Bled prej ko mogoče prestavi v zdravilišče. Pri tem naj sicer velja določba, da se mora nastaviti poseben v Bledu stanujoč zdravnik, namesto določbe deželne vlade z 28. aprila 1881 št. 2002 (ki zahteva namreč tako imenovani zdravniški salon) pa naj se za zdaj ukaže, da se predstojništvu, ki se bode izvolilo, naroča to še le v prihodnosti preskrbeti toda vsako leto dotične račune in proračune deželnemu zboru predložiti v pregled in potrjenje, oziroma v poročanje za deželni zbor.

Pri vravnavanju Save je omenjal g. Kersnik, da bode vravnava Save uspešna le tedaj, ako se vravnava tudi Bistrica vsaj v svojem dolnjem teku. Konečno se sprejme predlog poročevalca dr. Poklukarja, da se dotično poročilo jemlje na znanje, ob enem pa vladi izreka zahvala za državno podporo, ki jo v ta namen dovoljuje. G. Kersnik je bil nasvetoval resolucijo, slavno vlado naprositi, naj se pri vravnavanju Save ozir jemlje tudi na vravnava Bistrice vsaj od vasi Bišče navzdol. — Gosp. poročevalec omenja, da država smatra Savo za državno vodo, da pa postranske vode bode treba vravnati po zgledu drugih dežel z lastnimi močmi. Pri glasovanju bila je resolucija g. Kersnika sprejeta.

Dr. Poklukar potem obširneje poroča o sušenju Ljubljanskega močvirja in povdarja potrebo, v tem oziru že skoraj kaj določnega vkreniti in zlasti skrbeti, da se dobi v ta namen zdatna državna podpora. Potrebno je toraj skrbeti za premembo dotične postave, kar se pa lahko hitro zgodi; v ta namen naprosi g. deželnega predsednika, naj zvedenega uradnika dovoli, s čigar pomočjo bi se tak načrt brez posebne težave sestavil. — G. Dežman je omenjal čudne sestave sedanjega močvirskega odbora, v katerem ni nobenega inženirskega strokovnjaka in se je pri izvolitvi njegovi pokazala čudna prikladen. da kmetje ne marajo v njem imeti gospodov. Silno je treba vedeti, ktere parcele spadajo k močvirju, ktere ne; pravih zapisnikov v tem oziru ni, ampak le nekoliko posameznih s svinčnikom pisanih listkov. Obširneje je tudi razpravljaj okolice, na ktere bi se moralo pri volitvi močvirskega odbora in podoborov gledati. — Poročevalec ga zavrača, da glavno vprašanje je le denarno vprašanje, in da se druge zapreke tako lahko premagati. Tudi rešitev naloga, ki ga odbor priporoča v zadnjem nasvetu, se mu ne zdi nemogoča.

Pri glasovanju se sprejmo sledeči nasveti gospodarskega odseka: 1. Poročilo odborovo se jemlje na znanje; 2. deželnemu odboru se naroča, da naj še v tem zasedanju predloži načrt nove močvirske postave; 3. nadaljuje naj se prizadevanje za postavu podružnih močvirskih odborov; 4. z vso močjo naj se dela na to, da se prej ko mogoče doženo pripravljavna dela za osuševanje, in da se deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju predloži načrt postav o pokritji stroškov.

Ob 3/4 na 2 g. predsednik sklene zbor in prihodnjo sejo napove na ponedeljek 14. t. m.

Interpelacija

poslanca Božidara Raiča in tovarišev stavljena na vis. c. kr. namestništvo za Štajarsko gledé na Mariborsko učiteljske zaradi najnovejšega ministerskega ukaza o slovenskem jezikovnem poduku.

Prvotni namen Mariborskega učiteljskega je, naobrazovati bodoče učitelje in vzgajatelje za slovensko mladež na Spodnjem Štajarskem; za naobrazbo nemškega narodnega učiteljstva sta itak v Gradci dva dotična zavoda, namreč jeden za učitelje in drugi za učiteljice. Mariborsko učiteljske za prišestne slovenske narodne naobrazovalce moralo bi za to skrbeti, da se gojencem ponuja vgodna prilika, da si morejo prisvojiti potrebno izurjenost in izpravnost v slovenščini za vse učne predmete. Dosle to ni bilo možno, ker so vsi predmeti razkladali se v nemškem podučnem jeziku, izvzemši jedino slovensko slovnico. Po takem ni se mogel doseči zaželjeni podučni kan, in na ta način zginolo je tudi najmanjše upanje, da bi moči bilo pridobiti si za slovenske osnovne učilnice vrstne, z vsestranim in temeljitim znanjem slovenskega jezika prevedene učitelje.

Leta 1880 sprejela je okrajna učiteljska skupščina v Ptuj kot pristojna činjenica naslednji predlog: „Bodoč ka ima Mariborsko učiteljske nalog, naobrazovati učitelje za Spodnje Štajarsko, zahteva korist spodnje štajarskih osnovnih učilnic, da se gojencem Mariborskega učiteljskega poduk v realijah slovenski razlaga“, in leta 1881 pritrdila je okrajna učiteljska skupščina, kjer je bilo 75 učiteljskih oseb zbranih, temu le predlogu: „... da bode podučni jezik na tem učiteljski slovenski“.

Državni zbor sklenil je dne 26. aprila 1880, da se v tem zavodu uvede slovenski jezik kot podučni jezik po merilu razpoložljivih učnih pomočkov.

Prvi občni zbor „Slovenskega političnega društva“ v Mariboru sklenil je naslednji skonečatek: „Učiteljske v Mariboru ne more odgovarjati prvotnemu svojemu namenu, vzgojevati učitelje za slovenski Štajar, dokler se ondi kakor sedaj vsi predmeti, razun slovenščine, razlagajo nemški, toraj ne v onem jeziku, v katerem imajo kedaj bodoči učitelji deco podučevati.“

Ne gledé na navedene prikazni in v nemar pusti državnne osnovne zakone, dospel je pred nekoliko meseci v Maribor ministerski ukaz glaseč se: „poduk v slovenskem jeziku ima se na četiri tedenske ure razširiti za vsak razred in nastaviti za ta predmet oblično usposobljen učitelj.“

Vslede tega ukaza pomnožene so podučne ure za slovensko jezikovno stroko, a pogreša se oblično usposobljen učitelj, ker poprejšnji neizprašani učitelj iz slovenščine, uči ta predmet v III. in IV. letji, v I. in II. razredu pa po predlogu c. kr. deželnega šolskega sveta štajarskega vesniški učitelj, ki je potrjen iz te učne stroke za osnovne učilnice, pa nikar za učiteljske. Vzrok takega nameščenja, v nasprotji z omenjenim ministerskim ukazom, ni nedostatek usposobljenega učitelja, ker za to učiteljsko mesto oglašil se je c. kr. profesor, kateri ima učno usposobljenje od Dunajskega izpraševalnega poverjenstva za slovenščino, nemščino, prirodoslovje in računstvo, ali prošnja ostala je brez uspeha. Po takem rečeni ministerski ukaz ni bil vslede vplivanja visokega c. kr. deželnega šolskega sveta po vsej celoti izvršen.

Oziroma na ta postopek stavlja se prašanje na c. kr. namestništvo:

- a) Zakaj visoko c. kr. namestništvo ni izvršilo ministrskega ukaza, glede nameščenja učiteljskega mesta za slovensko jezikovno stroko na Mariborskem učiteljski z odlično usposobljenim učiteljem?
- b) Je-li visoko c. kr. namestništvo voljno potrebno odrediti, da se učiteljsko mesto za slovenski jezik na Mariborskem učiteljski v smislu ministrskega ukaza namesti s postavno usposobljenim učiteljem za srednja učilišča?

Gradec, dne 7. decembra 1885.

Raič, M. Vošnjak, dr. Radač, dr. Dominkuš, Jer-man, dr. Šuc, Kukovec.

Posojilniško poslovanje.

Gosp. Hribar očital je v dopisu iz Ljubljane v „Slovenec“ št. 277 od 3. decembra 1885 slovenskim posojilnicam nepravilno in protinačelno poslovanje, katero utegne prej ali slej imeti za denarno naše gospodarstvo žalostne posledice. To očitaneje je neresnično, ali vendar bi moglo koga motiti; zato se čutimo primorani, da javno dokazemo neresničnost g. Hribarjevih trditev in zaključkov.

Omenjamo, da nismo prišli k načelu današnjega poslovanja, menda v kaki nepremišljeni uri, nego sedanje poslovanje je rezultat večletnihkušenj voditeljev slovenskih posojilnic. Te skušnje pokazale so: Pri naših posojilnicah, ker so kmetske, menjica v obče ni primerna oblika za zadolžnice.

Od kmetkega ljudstva ne zna nad 50% pisati; trebalo bi toraj vedno notarja pri podpisih, ker nepovrjeno podkrižanje stori menjico neveljavno. Pri vsakem podalšanju obroka za menjiško tirjatev je treba nove menjice; mora toraj priti ne le dolžnik sam, ampak ž njim tudi vsi poroki v posojilnico, da zopet podpišejo novo menjico. To bi se ponavljalo vsake tri, oziroma 6 mesecev. Skušnje pa so kazale, da pri takem podalšanju ne trajo samo dolžniki in poroki časa, nego dolžnik mora porokom povrniti še stroške za pot, jim po krčmah dobro postreči in vrh tega dostikrat še plačati kako nagrado za poročstvo.

Nasprotno pri dolžnem pismu; pri tem so dolžniki in poroki zavezani enkrat za vselej tako, da pri podalšanju obroka pride le samo jedna oseba s knjižico, da plača obresti in amortizacijo; nobenega povoda pa ni za nove stroške, ker ni treba niti nove zadolžnice, niti porokom pota. Znano je, da kmet navadno ne drži točno obrokov, tako, da bi prišel tisti dan, ko ima obrok plačati, nego pride navadno par dni kasneje. V vsakem takem slučaju bi se moral toraj po notarju napraviti protest. To bi povzročilo na leto velikanske svote, ktere se našemu ljudstvu sedaj pri dolžnih pismih prihrani.

Poslovanje z dolžnimi pismi omogoči toraj posojilnicam, da dobijo kmetje posojilo z najmanjšimi stroški, da jim pride kredit pri posojilnicah najceneje, ter da so posojilnice zaradi tega kmetom zares koristne.

Toda do zdaj navedeni vzroki sami za-se ne bi nikoli opravičili, da so se vpeljala dolžna pisma, ko bi ne bila dolžna pisma ob enem tudi ista vrsta dolžnic, ki omogoči, da so posojila dana kmetom varnejša, a se poleg tega vendar kapital bistveno v istem času mobilizuje, kakor pri menjicah.

Slednje je glavni vzrok ter leži uprav v naravi zavodov, kot kmetških posojilnic samih.

Povdarjati se mora namreč, da je menjica sad trgovstva in uprav vstvarjena za promet premakljivega blaga; zato se tirjajo menjice največ po mestih, posebno pa pri trgovcih, da se mora v nevarnih časih hitro zarubiti dolžnikovo imetje, obstoječe večinoma v premakljivem blagu.

Naši kmetje pa imajo v obče prav malo premakljivega blaga, vzlasti če se pomisli, da se ne sme rubiti „fundus instructus“. O času nevarnosti se toraj tirjatev le dá rešiti, ako moremo tirjatev vknjižiti na zemljišče; to pa se mora zgoditi še tisti dan, da, tisto uro, ko se izve, da preti nevarnost. Kajti pretečo nevarnost ne zvé samo posojilnica, ampak tudi ostali upniki. Sedaj velja, kdo izmed upnikov se more prvi vknjižiti. Prvi pa bode vknjižen tisti, ki ima za to pripravno listino. Menjška tirjatev mora se najprej še iztožiti, in vknjižiti

še le tri dni potem, ko se je izročil dolžniku plačilni nalog. Z menjico v rokah zamoremo vknjižiti in s tem zavarovati dotično tirjatev še le po preteku kakih 6 do 8 dni od dne, ko se je o preteči nevarnosti izvedelo.

Vse drugače je to pri dolžnem pismu!

V vsakem dolžnem pismu, kakor jih imajo v rabi slovenske posojilnice, mora dati dolžnik dovoljenje, da si more posojilnica vknjižiti svojo tirjatev na vseh njegovih posestvih, kadar hoče; — in tako se zamore v času nevarnosti vsaka posojilniška tirjatev vknjižiti še tisto uro, ko se o nevarnosti izve!

Ta vspeh se doseže enako, z dolžnim pismom poverjenimi, kakor tudi nepoverjenimi (nelegalizovanimi) podpisi, kajti na podlagi nepoverjenega dolžnega pisma se dovoli predznamba in ta dá isto varnost v istem trenutku, ko vknjižba sama.

Sicer pa imajo slovenske posojilnice tudi mnogo dolžnih pisem z legalizovanimi podpisi, kar se navadno tirja pri večih tirjavah, ali če se dvomi o istinitosti podpisateljev itd.

Z dolžnimi pismi poslujejo toraj slovenske posojilnice dosti varnejši, kakor bi to mogoče bilo z menjicami.

Najsijajnejši dokaz temu je, da vsled tega poslovanja — po našem vedenju — nimajo slovenske posojilnice do sedaj nobene izgube.

Dolžna pisma se glasijo dalje ravno tako na tri ali šest mesecev, kakor menjice, zato se pa dá kapital bistveno mobilizovati s temi dolžnimi pismi v tistem času kakor pri menjicah.

Drugače bi bilo, ko bi posojilnice dajale dolgi kredit na zemljišča, kakor n. pr. hranilnice; tedaj, pa le tedaj bi se smelo reči, da ne morejo posojilnice „v razmerno kratkem času“ svojega kapitala mobilizovati.

Posojilnice pa so osnovane, kakor vsakemu znano, na načelu kratkega kredita.

Obrtnikom in trgovcem pa itak posojilnice ne dajejo posojila na dolžna pisma, nego izključljivo na menjice.

Tako je poslovanje naših posojilnic kot sad mnogoletnihkušenj.

Načelnništvo zveze slovenskih posojilnic goji zato prepričanje, da so slovenske posojilnice na tak način najboljše zavarovane zoper vse eventuelne nezgode narodnega gospodarstva, zoper vse denarne krize, in da bodo, ako bi nastale v Avstriji denarne krize, naše posojilnice zadnji denarni zavodi, ki bodo padli.

Če se toraj kdo spodtika nad tem, da naše posojilnice dajo pri kmetških dolžnikih prednost dolžnim pismom pred menjicam, ali če kdo „ostrmi“ nad „navadnimi nelegalizovanimi“ dolžnimi pismi, kaže le, da stvari ne razume.

V Celji, dne 7. decembra 1885.

Za odbor zveze slovenskih posojilnic:

M. Vošnjak,
predsednik.

Dr. Jos. Sernec,
odbornik.

Boj na Balkanu.

VI.

Vsakdo je pričakoval, da bodo Srbi, Bolgari in Grki vzajemno od treh strani zgrabili Turka ter si sami poiskali pravico, katero jim odreka omahljiva Evropa. Pa neverjetno se je zgodilo. Kralj Milan ni peljal svoje vojske na zgodovinsko Kosovo polje, kjer trohne kosti starih srbskih junakov, marveč napadel je sosedne Bolgare ter peljal vojsko proti Vidinu in Sredu.

Kaj so neki rekli zastopniki evropskih vlad, zbrani v Carigradu pri konferenci, ko so začeli ne- navadno vest o gromu topov? Obstupuerunt omnes, odprta so usta držali ter strmeli, rekel bi šaljivo naš Jakec. Niso še bili edini, kako naj se tolmači načelo „status-quo ante“ v Rumeliji, kako naj bi naznanili svoj sklep bolgarskemu knezu, kako ga kaznovali, ko bi se jim ustavljal in bi li konečno Turku izročili bič v roke: že je dobilo drugo lice vzhodno vprašanje. Kakor „meteor“ je pala srbska bojna napoved proti Bolgarom na konferenčno mizo, in dva sedita na zatožni klopi pred „Evropo“, ker sta ravnala proti Berolinski pogodbi.

Do 14. m. m. je Srbija delovala lojalno in korektno. Nanaznila je vladam, da je tedaj poseže v boj in se bije za „ravnotežje“ na Balkanu, ako vlade

priznajo bolgarsko združjenje. Še 31. oktobra je trdil grof Kalnoky v ogerski delegaciji: „Srbska vlada nam javi, da Srbija še danes bolj želi status quo v polni veljavi, kakor katerokoli razširjenje svojega ozemlja, in ako vlade ponové Berolinsko pogodbo, je Srbija s tem popolnem zadovoljna, ker v ta namen je sklicala vojsko.“

Zato so se tri vzhodne vevlasti potogovale za status quo, da bi zabranile srbsko vojsko. Pa v trenutku, ko je Rusija najbolj surovo ravnala s knezom bolgarskim, prekorači srbska vojna mejno črto ter — horrible dictu — napade soreden narod. Kaj si naj tu mislimo? Kralj Milan dal je duška svoji jezi, katero je proti vladi bolgarski kahal v sreči že dve leti. Ni se skliceval na vzhodno-rumelijske dogodke, marveč na mejne prepire in druge malenkosti. Toda bolgarski knez je vazal turškega sultana, boj z Bolgari je boj s Turčijo. Srbija nikakor ne zakriva, da se hoče razširiti na stroške bolgarske. Bolgariji je pa meje določila Berolinska pogodba, toraj je Srbija vzdignila orožje tudi proti Berolinski pogodbi.

Razširil se je toraj program konferenci v Carigradu, naloga je težavnejša, vprašanje je težje, in in najberž se bode razšla s praznimi rokami, kakor egiptovska v Terapiji in Londonu. Vprašanje se ne suče več toliko o tem, kaj se naj zgodi z Rumelijo, temveč kako bodo tri vzhodne države svetu prikriale svoje nasprotje, katero je poostila srbska bratomorna vojska.

Avstrija ima v Srbiji velik vpliv, in ta je v nevarnosti. Srbskega početja si ne moremo tolmačiti drugače, kakor da je Milan dobil v Avstriji kak migljej. Spiritus familiaris ruskega cara, znani Katkov, je pisal v svojem listu, da je Avstrija v resnici predlagala, naj Bolgarija Srbom odstopi dva mejna okraja. Posledica temu bi bila bolgarska unija.

Ko so Kalnoky-ja vprašali v ogerski delegaciji, je li ktera vlada priporočila razširjenje srbskih mej in hoče li avstrijska vlada v vseh slučajih varovati srbske koristi: izognil se je minister zapeljivim vprašanjem. O avstrijskem varstvu Srbije „v vseh slučajih“ minister ni hotel slišati, kajti to bi bilo privilegij za vse mogoče korake. Priznal je pač, da bode „mlada država, v stadiji mladeniškega razvoja, kakor Srbija“, storila drzen korak. Kakor se vidi, upirala se je Avstrija srbski vojski le proti Turčiji, proti Kosovemu polju.

Pred konferenco sploh Avstrija ni absolutno zagovarjala status quo ante. Tisza je namreč govoril v zbornici: „Po naši misli in tudi v smislu pogodbe, imajo Berolinske signatarne države dolžnost, da, kolikor mogoče, poravnajo nov položaj in ravnotežje na Balkanu v soglasji z Berolinsko pogodbo. Tudi Kalnoky je sam izjavil, da Avstrija nima povoda, zadrževati bolgarskega združjenja.“

Evropski diplomati rešili bi se tu iz zadrege, ko bi Bolgarija odstopila Srbiji one okraje, kjer večinoma prebivajo Srbi in bi se jim kot odškodnina dovolilo združjenje. Se vé, Grška in Rumunija bi s tem ne bili zadovoljni. Glavno napotje je Evropi le Rusija. Ta ne dopusti, da bi se Srbija razširila proti vzhodu, na stroške Bolgarov. Tudi se upira združenju Bolgarov tostran in ostan Šipke, ker knez Aleksander ni po njeni volji, ker je „nehvaležen“ svojemu osvoboditelju. Ali da si priznamo ruske zasluge za osvobojenje slovanskih narodov na Balkanu, vendar mislimo s človeškega stališča, da je Aleksander raje knez bolgarski, kakor ruski satrap. Tudi mi smo prijatelji slovanskim Rusom, a ruski podaniki bi ne hotli biti. Najbrž tudi knez Aleksander tako misli.

Vzhodno vprašanje je prišlo zopet na dnevni red lanskega vspomlad, ko je bila skoraj že neizogibljiva angleško-ruska vojska. Rusi so sprevideli, da Turčija Angležem ne more zabraniti prehoda skozi Dardanele, zato naj bi Bolgari in Srbi vdarili proti Carigradu. Ruski upravitelji in častniki v bolgarski službi so se bratili z Bolgari in na tistem pripravljali vstajo. Pa knez jih je prehitel.

Kdor pa je pazno zasledoval dogodke v obeh Bolgarijah, ki so se vršili zadnjih sedem let, tega ni iznenadil 18. septembra. Mladi knez je spoznal rusko politiko. Sprevidel je, da bo ali moral iti iz Bolgarije, ali pa sam stopiti na čelo vstaji, ki so jo Rusi proti njemu pripravljali. Kot tretje bi še bilo mogoče, da bi Aleksander postal brezvoljno sredstvo ruske politike, a tega ni hotel. Od tod nemilost pri caru.

Da ste se zadnja leta liberalna in konservativna stranka v Bolgariji toliko preganjali, krivi so bili mnogo ruski generali v ministerstvu. A ko so ti

kneza prisili, da je obustavil Trnovsko ustavo, združili ste se zopet sovražni si stranki, in na to je knez odslovil meseca septembra 1883 nadležne ruske generale. Od istega časa je knez v nemilosti. Ruski vpliv je bil strt, v vzhodni Rumeliji je vladal častiljeljni in nezmožni gouverneur, in tako je bil mogoč 18. september.

Ako so v Berlinu istega mnenja, kakor v Petrogradu, potem je knez velik „zločinec“ in Rusija jeziček na tehtnici. To bi pa bilo slabo znamenje prihodnjih homatij, ktere utegne danes ali jutri nadaljevati Grška.

H-t-b-r.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. decembra.

Notranje dežele.

Iz deželnih zborov. V Celovci so volili odsek devet udov, ki se imajo posvetovati, kako v okoliščini škodi, ki jo napravljajo povodnji. — Zavrgli so peticijo županov iz Celovškega okraja, ki so prosili, naj država prevzame zavarovanja v svoje roke, poročevalec dr. Traven je rekel, da se to ne dá izpeljati, in da je to vprašanje že zakasnjeno, ker so bile o tem razprave v državnem zboru.

V gorenje avstrijskem deželnem zboru obravnavali so peticijo kupčijske zbornice, naj se namreč odpravijo mitnice na državnih cestah. Cezarski namestnik je opomnil, da bi bilo to na škodo državnemu zakladu in kaže na obravnavo v državnem zboru. Prošnja se ni uslišala.

V Brnu je nasvetoval deželni odbor (nemška večina) pomnoženje uradnikov v deželnem odboru. Slovani so ugovarjali potrebi, a še so pristavili, da so zoper tako pomnoženje, ker se daje zaupnica deželnemu odboru. — Sedaj pa vstane iz središča grof Herberstein, ter pravi, on misli da ni potreba pomnožitve, a ker so Slovani iz narodnih ozirnov zoper to, je pa on za odborov nasvet. (No, taki so središniki!) Oglasil se je pa tudi grof Serenyi za pomnožitev. Iz tega so sklepali, da on daje zaupnico deželnemu odboru, a ukor desnici. — V sredo 9. t. m. pa je izjavil grof Serenyi, da ni glasoval iz strankarskih ozirnov, marveč iz stvarnih razlogov. — Wurm in tovariši so nasvetovali postaviti zoper pijake, a Perina in tovariši hočejo imeti cenejšo sol živinorejcem. (Bi bilo vendar-le dobro, tudi drugod kaj takega zahtevati.) K sklepu se je dr. Srbecky, pooblaščen po predsedniku okrožne sodnije v Novem Tešinu, pobijal trditev dr. Fuksa, da uradniki pri sodnji ne znajo dobro nemškega jezika, dr. Fuks se je potem nekako umikoval.

Tudi v českem deželnem zboru dosihmal pravega škandala ni bilo, nekteri, posebno na severnem Českem ga težko čakajo. — Na interpelacijo dr. Plenerja in tovarišev, zakaj vlada ni potrdila izvolitev tovarnarja g. Ferdinanda Rotterja v Grulihu v nemški okrajni šolski svet, deželni namestnik ni hotel odgovoriti, ker tudi prejšnja vlada ni odgovarjala na taka vprašanja.

Avstro-ogerska carinska konferenca pričela se bo takoj, ko bodo dovršene za dotične vladne zastopnike potrebne instrukcije, kar se bo menda še v teku tega leta zgodilo. Zadnji čas meseca januarja pričele se bodo pa razprave o ponovitvi carinske in trgovinske zveze med obema deloma države. Nadaljevale se bodo tedaj tudi razprave o skupnih razmerah državne pogodbe med obestranskima ministroma ali na Dunaji ali pa v Budapeštu. Oni del razprav, ki se dotika nacionalne banke, je med zastopniki te banke in obema finančnima ministroma dognan in sicer tako, da se bodo borzni in bankni židje še bolje v pest smejali, kakor do sedaj, ker bodo še več denarja na razpolaganje imeli, od ktere ga jim niti obresti ne bo treba plačevati. To se bo tako-le zgodilo. Kakor znano, ima nacionalna banka neko predpravo, da ji ni treba vseh izdanih not (bankovcev) pokriti s kovano gotovino. To število znašalo bode menda v bodočnosti ogromno svoto 250 milijonov goldinarjev. Država banki to dovoljuje iz dobrega namena, da bi nacionalna banka podpirala narodno gospodarstvo, trgovino in obrtnost, t. j. da bi zalagala manjše narodne založnice s potrebnim denarjem. Tega pa nacionalna banka ne stori. Ona zalaga le židovska podjetja, ker so najvišji uradniki in gospodje v upravnem svetu vseskozi židje in kar tisti določujejo, tisto velja. Kar oni od tega denarja ne porabijo za židovska in pa veliko-nemška podjetja, tistega porabijo za svoj domači promet, z ostalimi svotami pa igrajo na borzi. Slovanske založnice pa dostikrat ne vedo, kje bi si denarja poiskale v svoji zadregi. Nadjale so se, da se jim bo sedaj ob sklepanju nove pogodbe žalostni položaj zboljšal, pa so se menda goljufale. Dokler se cenzorji in opravitelji pri nacionalni banki ne spremené, za Slovane ondri ne bo boljše.

Ker smo pisali, da je bil **Tisza na Dunaji**, zdi se nam tudi dolžnost povedati, kaj je mož ondri zvedel in kako je opravil. Tisza je imel ondri dva opravka. Prvič se je šel cesarju zahvaliti za častitko k svoji desetletnici; drugič pa, kakor smo poslednjič poročali, pozvedovat, kako je z našo zunanjo politiko.

Gledé prvega šel je z lahkim srcem, in kar se tiče drugega olajšalo se mu je srce zdatno gori, ko mu je grof Kalnoky, naš zunanji minister, razložil, da ni prav za prav kljubu vsem homatijam do sedaj še nobene nevarnosti balkanske, ker so tri velesile Avstrija, Nemčija in Rusija še vedno edine, kakor so bile in jim do sedaj še nihče ni vodé kalil. Da je Avstrija v najnovejšem času nekoliko na svojo roko politiko počenjala med Srbi in Bolgari, pravi Kalnoky, da to prav nič ne dé, ker je imela od Nemčije že naprej dovoljenje, da sme slobodno postopati tam doli, kakor se ji sploh potrebno zdi, ker bo Nemčija Avstriji vsak korak odobrila. Kar se Rusije tiče, pa tudi ni prav nobene sile. Od te je dobila Avstrija odobrenje svojega koraka, kar pa zopet nima posebnega pomena, kajti Bog je visoko in Rusija (oziroma car) daleč. Poleg tega je pa na Ruskem še to posebno, da so tisti možje, ki pod carovim načelnistvom zunanjo politiko določujejo, malokedaj vsi skupaj (kolikor jih je namreč potreba), temveč jih morajo še le iskati. Preden se pa to zgodi, že navadno vsaj 2 dneva mineta. Avstrija v tem slučaju ni mogla čakati, sicer bi se bilo Srbom slabo godilo. Ker si je bila svesta, da ji Rus ne bo odobravanja odrek, postopala je na svojo roko in ni se zmotila. Ko je Tisza to zvedel, se je ves zadovoljen domu povrnil.

Vnanje države.

Tri svetu znane velesile Avstrija, Nemčija in Rusija dogovorile so se med seboj, da ne bodo nikakor trpele, da bi se srdita brata **Srb** in **Bolgar** še dalje med seboj klala. Volje so vam pa te tri velesile tako trdne, da bodo v slučaju ponovljenega boja rajši Rusu pravico dale, da bo s svojimi četami, ktere ima na jugu menda že pripravljene za to, na Balkan vdaril, kakor pa da bi se Milan in Aleksander še dalje vojskovala. O Avstriji se pa trdi, da vsaj v najskrajni bodočnosti ne bo mobilizovala. Težava pri vsem tem je edino le ta, da menda živ krst ne pozná meje, kako daleč da se razteza ta „najskrajna bodočnost“. Nihče ne vé kje se začinja in ravno tako ne, kje bo de je konec. Toraj bi človek sodil, da naša mobilizacija nikakor še ni odložena, če tudi se je morda nekoliko dalje odmaknila od Donave in Save. Prav preveč daleč pa le ne pojde, kajti v Srbiji ste dve stranki, ki jako odločno zahtevate, da naj se boj nadaljuje, ter ob enem trdite, da če prav je srbska vojska silno veliko ljudi zgubila, s tem še vendar-le ni tepena. Če ima Rusija za ta slučaj, ko bi se boj v resnici povrnil, svoje moči pripravljene, tedaj Avstrija ne bo smela rok križem držati, če se neče h kratki vsej dosedanji balkanski politiki odpovedati. Kakor hitro bi Rusija iz svojih bajonetov po Srbiji piramide nastavila, takrat bi na Balkanu pokopavali avstrijski vpliv. Brez iztočne politike pa bodoča Avstrija nima prave veljave, ker bi ji ravno pravega stališča manjkalo.

Mahdijeva zapuščina postaja vedno bolj predrzna in se vedno bolj množi. Že jih je toliko tistih klativitevov, roparjev in družih pustolovcev okoli Egipta, da je ta dan na dan bolj v nevarnosti, da ga bodo jeli od juga semkaj napadati. Tudi v Londonu so sprevideli, da južnih mej egiptskih ne smejo kar tako pustiti, če nečejo da nastanejo v deželi zopet časi Arabi paše. Zato bodo poslali tje kaj doli proti Wadihali več batalijonov pod generalom Stefensonom, v Egiptu se bode pa angleška posadka tudi za tri batalijone pomnožila. Sedaj le se Angležem zopet prilčnost ponuja, da popravijo, kar se je v prejšnjih časih Gladstoneve vlade ondri pokvarilo. Če bodo čakali, da jim razdivjana druhal Mahdijevih volkov do Egipta pridere, se ji bodo pač mnogo težje vbrani, kakor pa, če ji že poprej pot prestrižejo, kar Angleži menda tudi storiti mislijo. Poleg tega mora pa sedanji angleški vladi tudi na tem ležeti biti, da se bo z boljšo vestjo ločila od krmila, kar se tiče egiptovske politike, kakor se je bilo mogoče ločiti Gladstonejevi. Za kozle naj se ne briga, kajti za to bo že Gladstone skrbel, ko bo zopet na krmilo stopil. Naj novejši izid volitev, kakor ga je včeraj telegraf prinesel, skoraj da malo na kaj takega kaže; liberalci so dobili že sami toliko poslancev, kakor jih imajo konservativci in Parnelci skupaj. Veliko bo toraj za konservativce vredno, če se v Egiptu dobro na noge postavijo.

Izvirni dopisi.

Na Ljubljanskem Mahu, 10. dec. („Miklavževa“ slavnost.) V šoli na Ljubljanskem Mahu vršila se je danes lepa „Miklavževa“ slavnost; ponavlja se namreč vsako leto, odkar obstoji ondri šola, in po dokončanem šolskem poduku pričelo se je to veselje.

Ondotno šolsko mladino so pri tej priliki počastili šolski vodja, g. L. Belar s svojo gospo sooprogo, učitelj g. Bahovec, voditeljica g. Mos z gspdc. učiteljicama Konšek in Kern, Trnovski g. kaplan, Jan. Kobilica, kot ondotni katehet, in ondotni posestnik g. Josip Matevž.

V prvo pozdravi zbrano mladino vodja g. Belar, ter opomni, da bode tudi letos obdarovana z darovi, ktere je Bog njej naklonil po dobrih rokah in dobrih

sreih, in jo opomni, naj se šolarji lepo spominjajo prvega prijatelja mladine, našega presvitlega cesarja, ki je blagovoljno dovolil v to šolo; in na to so šolarji zapeli cesarsko pesem.

Za njim spregovori šolarjem g. katehet in jim povdarja posebno hvaležnost do dobrotnikov njihovih; ti so dvojni; oni so učitelji in učiteljice, ki jim podajajo mnogo lepih naukov, s kterimi si bodo zagotovili časnó in večno srečo, ako se bodo po njih ravnali; drugi pa so ti, ki so jim podarili in prikrbeli te darove: in ti so: Ljubljanska hranilnica, pokojna gospá Matevž, ki je glavnicó 300 gold. naložila za vsakoletnega „Miklavža“, in blagorodna g. Mos, ki je nekaj darov nabrala pri dobrih ljudéh; in slednjič razloži otrokom način te hvaležnosti; in po govoru smo odmolili „Očenaš“ za dobrotnike.

Zdaj se prične delitev darov. Gospé in gospici z gg. učitelji opravili so ta posel.

„Miklavž“ je bil dvojen. Dečki dobili so čevlje in šticke; deklice pa srajce, rute in nogovice; in naj povem, da vse to perilo so izdelale šolarice same pod vodstvom njihovih učiteljic. — Potem dobili so pa vsi šolarji drobnarije, kakor: štruce, jabelk, fig, rožičev, hrušek, leceta, orehov; in kaj prijazno je bilo videti, ko so se marsikomu malemu kar oči radosti žarile.

To je bila vnanja stran te slavnosti. Veselo je bilo za darovalce in za obdarovane; ako pa človek pri taki priliki globokeje pogleda v otročja nedolžna srca, pač lahko uvidi, da se v njihovih sreih nekaj skrivnostnega godi, ktero tako lepo, jasno in določno odseva na njihovih obrazih; ginjeni so, srečni so, hvaležni so. O ti milo otrokovo oko! kako ti o taki priliki v svoji nedolžnosti in odkritosrčnosti glasno govoriš, kar na tihem govori ti tvoje srce: „Bog poverni!“ — in upam si reči, da, ako bi ta ali oni od Boga z bogastvom bogato obdarovani prišel pogledat o taki priliki osrečeno šolsko mladino in jej pazljivo zrl v njeno oveseljeno hvaležno srce, še enkrat toliko bi „prinesel Miklavž“.

Po končanem veselji pa je vse sodelavce z zmirlnim zajutrkom pogostil blagi gospod Josip Matevž in — potem smo se med sneženjem zadovoljno odpeljali domú.

Domače novice.

(Pastirski list in „Sl. Narod“.) O začetku tega meseca obrnili so se premil. naš g. knezo-škof v tako prirčnem pastirskem listu do vernih svoje škofije, da ga je bilo gotovo veselo vsako pošteno katoliško srce. Obseg tega lista znan je vsakemu. — Kar strmeli smo pa včeraj, ko smo v „Slov. Narodu“ brali popolno neopravičen in nevtemeljen napad na to izjavo našega višjega duhovnega pastirja; napad, kakoršnih smo bili dozdej vajeni le v liberalnih židovskih listih! V tej notici se bere, da premil. g. knezo-škof polemizuje (proti komu? ni povedano), ako v svojem listu opominjajo verno slovensko ljudstvo, ne poslušati onih, kterim je narodnost nad vero, kterim, kakor pravijo, ne bode noben rimski ukaz, nobena prepoved zabranila doseči, kar nameravajo. Tega opominjati svoje verne je pač sveta dolžnost vsakega katoliškega škofa, tega opominjati zlasti Slovence je dolžnost vsakega pravega rodoljuba, kajti Slovencem omajevati katoliško zavest — se pravi jih strmoglaviti v večni in tudi časni pogin! Kaj pa da so bistveni pogoji katoličanstva, tega slovensko ljudstvo gotovo ne bode poizvedovalo pri dopisniku „Slov. Naroda“, ampak pri svojem škofu. — Nadalje dopisniku ne dopada, da so premil. knezo-škof v pastirskem listu tudi omenili pohujšanja, ktero so napravile nekatere bogoskrunjske slike Vereščagina, in da zarad tega verne prosijo, naj se tudi v naši škofiji prav mnogo sv. obhajila in pobožne molitve, svetosti in pravičnosti Božji darujejo v zadostovanje ostudnega zločinstva. Dopisnik meni, da so s tem g. knezo-škof zanesli v naše prebivalstvo gibanje, ki se goji zarad bogoskrunjskih slik v Dunajskih cerkvah. Toda, ali ni ravno „Slov. Nar.“ in njegov po polubrat „Zvon“ tega zanesel med naše dobro ljudstvo, ker je v svojih podlistkih ravno te Vereščaginove slike na drobno opisoval in jih hvalisel? Ali ni škof Strossmayer omenjenih slik z umetniškega in verskega stališča hujše obsodil nego naš vladika? Tako je gotovo dolžnost katoliškega škofa svoj glas tudi v tej reči povzdigniti in se po svoji moči truditi, da bi se Bogu prav obilo zadostovalo zarad tega pohujšanja. Kar pa dopisnik na dalje govori, da je po

njegovem (se vé da katoliškem?) mnenji neosnovano, da bi se naše ljudstvo pokorilo za grehe slikarja Vereščagina, je tako neslano, da se na to ne more družega odgovoriti nego: „Odpusti mu Gospod, saj ne vé, kaj piše!“ Res, zastopnik katoliških Slovencev (?) se nam v čedalje lepši (a mračni) svitlobi kaže!

(Kako škof Strossmayer o Vereščaginu sodi), objavijo naj sledeče vrstice, ki jih je veliki Jugoslovan poslal Dunajskemu nadškofu kardinalu Ganglbauerju: „Slikarju Vereščaginu se je posrečilo svoje slike na Dunaji razpostaviti. Jako dvomim, če bi se mu bilo to tudi v Moskvi ali Petrogradu posrečilo, kajti ondaj so prepričani, da je verski nihilizem navadno oče socijalnemu in političnemu nihilizmu. Na vsak način bilo bi mu pa svetovati, preden bi kaj takega vkreniti mislil, grško cerkev vprašati, kako da ona sodi njegove razstave in prepričal bi se bil, da bi mu bila ravno tisto odgovorila, kar je zvedel od Vaše eminenca in celega katoliškega sveta. Slikar Vereščagin je nadarjen mož, ki je v umetnosti že mnogo storil, posebno pa se odlikuje v tistih slikah, kjer prevladuje dekoracija, vendar pa je tudi ondaj jako obžalovati, da oklepa se umetnik preveč gole realnosti in se tako popolnoma odpoveduje idealizmu, ki je z vsako pravo umetnostjo tesno združen. Slike njegove iz sv. pisma so vse jako malovredne, če jih sodimo iz lepoznavskega stališča, nekatere pa naravnost ostudne. Kjer ni notranje resnice in višjega lepočutnega nagiba, ondaj tudi prave lepote ne more biti, naj bo slikar še tako spreten. To pa še posebno velja o slikah, katerim je vsebina verska in ni je umetnosti in duhovitosti, ki bi v tem slučaju dosegla notranje občutke kakega starega Fiesola ali kakega Overbecka. — „Kristus v puščavi“ in „Prerokovanje“ ste dve popolnoma prazni podobi, in nihče bi ne vganil, kaj pomenjate, če bi ne imel kataloga pri rokah. „Sveta družina v Nazaretu“ in pa „Vstajenje“ ste pa popolnoma skaženi v svoji glavni skupini, kakor tudi v podrobnostih, ker niti v najmanjših stvaréh ne zadostujete umetnosti. „Vstajenje“ je še celo ostudno in obraz Izveličarjev grd. Njega popolnoma nevreden. Iz nič ni nič in kakor se je knjiga pozabila, iz ktere ste ti dve podobi nastali, prav tako pogreznili se bote tudi omenjeni podobi v svoj poprejšnji nič, iz kterega bi nikdar priti ne bili smeli. Dominus autem noster regnabit in aeternum. (Naš Gospod pa bo na veke vladal.) Umetniku bi bilo pa svetovati, da naj se slikarji iz sv. pisma za vedno odpove. Umetnik je Slovan in Slovani bližajo se veliki bodočnosti. Če hočejo pa za to sposobni postati na slavo lastnega rodu in na korist skupnega človeštva, naj se pač varujejo klanjati se tako pogubljivim naukom. Taki nauki so starim narodom nedvomno nazadnjaštvo in negibna poguba; mladostnim in neskušnim so pa taisti po dolgoletnem hiranju gotova smrt. Slovanski rodovi so poklicani tako po svoji naravi kakor tudi po svojem občutku, da se trdneje oklenejo temelja krščanstva, kakor se ga drže dandanes in to v zasobnem, kakor tudi v javnem življenju in pri vsem tem resno mislijo na jednoto od Boga nam dano, ktera druží razne narode in ljudi v jedno sveto občestvo, v jedno zvezo. To morajo storiti, da se posveté po čeznaravnih sredstvih in se rešijo strastne prevzetnosti in sebičnosti, ter se tem uspešneje oprimejo skupne kulture, da dosežejo v bratski slogi in ljubezni svoj časní in večni namen brez nevarnosti za svojo vero in svojo narodnost. To je namreč najlepši in najzlahtniši sad našega odrešenja ob enem pa tudi naš poslednji smoter. Zdi se mi, da so Slovani tisti, ki bodo pospešili čas, o ktem je Gospod govoril, da bo „en hlev in en pastir“. Takošni občutki so se me polastili, ko sem nedavno na Dunaji tiste podobe ogledoval, potem pa Vaš izboren odlok čital. Ob enem pa Vašo eminenco še zagotavljam, da smo vsi z Vami čutili, kedar ste določili veliko in pobožno slovesnost sprave Bogu in Mariji v zadostenje za velikansko razžaljenje, ki ju je doletelo.“

(Umrl je) v Temešvaru po Ljubljani dobro znani major-auditor gosp. Friderik Pogačnik. Vnele so se mu pljuča.

(Umrl je) č. g. Martin Kramberger, župnik v Artičah 7. t. m. Pljuča so se mu vnele.

(Prvi občutljivi mraz) imeli smo v Ljubljani danes zjutraj, ko so bila okna do vrha zamrznjena.

Pa ne samo v Ljubljani napravil je padli sneg precej mraza, temveč tudi po južnih pokrajinah naše države imajo mraza in snega zadosti. V Reki že deset let niso snega čez noč obdržali, letos jim je obležal po ulicah. V Trstu je medlo, kakor kje gori po visokih planinah, v Pulji je pa gromelo, kakor bi se sv. Jakob bližal in ne božič. Sicer pa grom po Istri in Dalmaciji po zimi ni nič nenavadnega.

(Pred porotniki) stal je včeraj Miha Šubel zatožen hudodelstva požiga. Porotniki so ga spoznali za nedolžnega, na kar ga je sodnija oprostila.

(Cvetočo) češpljo imajo v Boveu na nekem vrtu, ter ima ob enem tudi posebno veliko perja nastavljenega.

(Pisarja) za 80 kr. na dan sprejmo takoj pri c. kr. okr. glavarstvu Krškem.

(Diurnist) s 30 gld. na mesec sprejme se pri c. kr. okr. sodniji v Kranjski gori.

(Novo izvoljeni odbor „Slovenskega pevskega društva“) se je bil sledeče sestavil: Gospod Miha Lešnik, c. kr. davkarski pristav, predsednik; gosp. dr. Franc Gross, podpredsednik; g. Janez Strgar, blagajnik; g. Tomaž Romih, arhivar, in g. Tone Porekar, tajnik. Namestnika teh sta gg.: Pater Bonaventura Čiček in Franc Suhar (vsi v Ptuiju). — Vnanji odborniki so: gosp. Josip Freuensfeld v Ljutomeru, g. drd. Franc Kapus v Celji, g. Gabrijel Majcen v Mariboru, g. Mirko Moric na Bizelskem (namestnik), g. Andrej Perc v Celji (namestnik) in g. Vojteh Valenta v Ljubljani. — Pregledniki računov so: g. dr. Jurtela, g. Jan Knop in g. Vinko Vanda. — V zadnji seji ste se za sedaj za II. veliki pevski zbor izvolili sledeči pesni: 1. A. Foerster: „Ave Marija“, iz operete „Gorenjski slavček“, mešan zbor s spremljevanjem orkestra. 2. Dr. B. Ipavic: „Kdo je mar?“, moški zbor s samospeli in spremljevanjem orkestra. Obe pesni se bodete v kratkem tiskani razposlali. — Čast. gg. udje in poverjeniki so prošeni, da začno s pošiljanjem doneskov, posebno tistih, ki so zaostali. — Vsak, ki je dobil pristopnico, se naj v kratkem gotovo oglasi. Novi poverjeniki se vsakokrat sprejmejo. Odbor.

(Oesterreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild), prvi sešitek, ki je izšel 1. decembra v 80.000 iztisih, pošel je popolnoma in bo 18. t. m. izšel v drugi izdaji. Kdor si ga je naročil in ga še ni dobil, naj do tedaj potrpi.

Razne reči.

— V Kölnu na Nemškem je bil obsojen bukvar Ganz, ker je bil izstavil nesramne podobe pred svojo prodajalnico na 5 dni zapora ali 50 gl. globe. Za obtežljivo so imeli, da so bile podobe razstavljene na ulici, kjer je največ prometa. Za priče k obravnavi sta bila poklicana predsednik redarstva in redarstveni komisar, ki sta oba zahtevala, naj se odstranijo take podobe, nad katerimi se ljudje spodtekujejo, ker se je pa bukvar branil kaj takega storiti, pravi predsednik sem mogel sam stvar v roko vzeti.

— † General Mr. Clellan. Vrste ameriškanskih junakov iz poslednje vojske se hitro spraznujejo. Za Grantom je umrl letos 29. oktobra tudi prvi veliki vojskovodja, George Brinton Mr. Clellan je bil rojen 3. dec. 1826 v Filadelfiji in vzgojen na vojaški šoli v Westpoint-u. Mladi lajtnant je šel v mehiškansko vojsko in vrnil se je stotnik nazaj. Potem je vodil delo pri trdnjavi Delaware in je delal v Teksasu in sicer na zahodu. Med krimsko vojsko je šel v Evropo, da tukaj opazuje. Povrnivši se domú, je šel k železnici. Ko je počila domača vojska, bil je poveljnik prostovoljcem iz Ohio, Indiana in Illinois in se je srčno bojeval v zapadni Virginiji, za kar se mu je kongres zahvalil. Po prvem porazu pri Bull-Runu (21. julija 1861) je bil poklican v Washington in je postal poveljnik divizije. Potem, ko se je odpovedal general Scott, je postal Mr. Clellan poveljnik nad armado pri Potomaku. Po krvavi bitki 16. in 17. septembra 1862 v državi Maryland se prišel na njega general Burnside. Še preden je bila vojska končana, imenovali so ga demokrati kandidata za predsednika, a je bil propal. Šel je v Evropo in leta 1870 je bil gubernator v New-Yersey-u. General Mr. Clellan je bil hraber vojak in inženir, ko bi bil bolj srečen, dosegel bi bil veliko slavo.

Telegrami.

Beligrad, 10. dec. Novi vojni minister Franasovič, dojde danes iz Rima. Stavlja je pogoje, da bode vojna uprava dobro skrbela za vojaški živež in pa za strelivo.

Sofija, 10. dec. Knez je odgovoril velikemu vezirju na depešo o prihodu Madjida

paše v Istočno Rumelijo, da pogoji, ktere je on Srbom stavil, nikakor niso proti berlinski pogodbi in se toraj zarad tega Turčiji ni prav nič treba vmes mešati. Vsakorečnost Turčije je tem bolj odveč, ker je srbski kralj knezu naravnost boj napovedal, kterega se Turčija ni vdeležila ne aktivno in ne pasivno. Dva srbska napada na bolgarske sprednje straže objavila sta se v Sofijo konzulom.

London, 11. dec. Do sedaj izvoljenih je 332 liberalcev, 250 konservativcev in 86 Parnelcev. Le dveh izidov volitev še manjka, ki bodeta dala prej ko ne jednega liberalnega in jednega konservativnega poslanca.

Katoliškemu podpornemu društvu v Celji za vzdrževanje dekliške šole šolskih sester

so nadalje darovali, oziroma letnino plačali p. n. č. gg. udje:

Neimenovan iz Škal	30 gl. — kr.
F. Matko v Celjski okolici	2 „ — „
Ivan Kačič, c. k. notar v Šoštanj	2 „ — „
Janez Zupane, posestnik v Gaberju	2 „ — „
Martin Ivane, častni kanonik in dekan v Smarju	3 „ — „
Neimenovan na Vranskem	5 „ — „
Dr. Guido Srebre, odvetnik v Brezicah	3 „ — „
Gasper Brežnik, posestnik v Madlogu	2 „ — „
Francišek Ogradi, kanonik, ravnatelj bogoslovja v Mariboru	10 „ — „
Dr. Francišek Feuš, profesor bogoslovja	2 „ — „
Dr. Lavoslav Gregorec, kanonik pri Novi Cerkvi	2 „ — „
Francišek Ferenčak, župnik v Vojniku	10 „ — „
Andrej Podhostnik, kaplan v Št. Jurju	4 „ 60 „
Marija Roblek, posestnica v Žaleu	3 „ — „
Janez Berglez, vikar v Konjicah	2 „ — „
Več neimenovanih	5 „ — „

Za „sirotinski zavod“

kteri skrbi za hrano, obleko in obutev pa za šolske potrebe okoličanskih učencev in učenk, č. č. gg.:

„Bis dat, qui cito dat“	2 „ — „
Neimenovan Celjan	2 „ — „
Jakob Požar, poštni uradnik	1 „ — „
Martin Sever, poštni uradnik	1 „ — „
M. Darvald, lekarnar	1 „ — „
Jožef Sorglechner, župnik v Loki	2 „ — „
Balant Par, župnik v Gotovljah	5 „ — „
Konrad Vasič za božična darila	10 „ — „
Konrad Vasič za hrano	6 „ — „
Neimenovan iz Sevnice	3 „ — „

Bog plati vsem!

Tujci.

9. decembra.

Pri **Matiču**: Karoneo, zasebnica, s sinom, iz Fierence. — Schulte, ravnatelj, z Dunaja. — Franc Kraus, posestnik, z Dunaja. — Hans Müller, jurist, z Dunaja. — Stern in Blaschke, trgovca, z Dunaja. — Ranzinger, fabrikant, iz Kočevja.

Pri **Stonu**: Karl Plömann, trgovec, z Dunaja. — V. Kaemper, trgovec, iz Saargemunda.

Pri **Bavarskem dvoru**: Gabrijel Villevielli, zasebnik, iz Marsella. — Anton Benyker, konjski trg., iz Trsta. — Milohnoja, trg. pot., iz Ljubljane.

Pri **Južnem kolodvoru**: A. Ogrider, zasebnik, iz Beljaka. — Josip Pieteršnik, železn. uradnik, iz Kranjske gore.

Pri **Avstrijskem caru**: Mayer in Dolžan, posestnika, iz Kranja.

Pri **Vrantu**: Kavčič, Vrtovec, Žvanut in Kodre, posestniki, iz Notranjskega.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

11. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 60 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 30 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 10 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 90 „
Akcije avstr.-ogerske banke	874 „ — „
Kreditne akcije	291 „ 30 „
London	125 „ 75 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleon	9 „ 98 „
Ces. cekini	5 „ 98 „
Nemške marke	61 „ 75 „

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani je dobiti:

DUHOVNO PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom

spisal (20)

Anton Zupančič,

profesor pastirstva.

I. del (oseba pastirjeva, homiletika, katehetika) stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.

II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti, brevijar, sv. maša) velja 95 kr., po pošti 1 gl. 5 kr.

III. del (sv. zakramenti) velja 1 gl. 5 kr., po pošti 1 gl. 15 kr.

Dovršni zvezek še izide.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.